C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr. 1a-631/2024 Judecătoria Orhei, sediul Central
1-20050390-03-1a-12122024 Judecător: Mihail Proca

D E C I Z I E
În numele Legii

05 mai 2026 mun. Bălți

Colegiul penal al Curții de Apel Nord
În componența:
Președintele completului, judecătorul: Ion Talpa
Judecătorii: Aurelia Andronache și Ecaterina Arseni
Grefieri: Maria Baciu și Rodica Ocerednîi
Cu participarea:
Procurorului Valentina Gavdiuc
Avocatului Boris Dariev

a judecat în ședință de judecată publică în ordine de apel, apelul procurorului în Procuratura raionului Orhei, Vadim Machidon declarat împotriva sentinței Judecătoriei Orhei, sediul Central din 05 martie 2021, în cauza penală de învinuire a lui:

Roman Boris *****, a.n. *****, c/p *****, originar și domiciliat în orașul Orhei, str. ***** *****, căsătorit, studii incomplete, neangajat în câmpul muncii, nesupus serviciului militar, cetățean al Republicii Moldova, anterior nejudecat;

- în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal,

Termenul de judecare a cauzei:
În instanța de fond: *15.05.2020 - 05.03.2021*;
În instanța de apel: *12.12.2024 - 05.05.2026.*

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul raportor, ținând cont de argumentele apelului, materialele cauzei, opiniile participanților la proces și prevederile legale, pentru expunere asupra apelului, Colegiul penal, -

C O N S T A T Ă:

Soluția și argumentele instanței de fond:

Prin sentința Judecătoriei Orhei, sediul Central din 05 martie 2021, Roman Boris învinuit în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal, a fost achitat, pe motiv că, fapta sa nu întrunește elementele infracțiunii.

Acțiunea civilă înaintată de părțile vătămate ***** şi ***** către Roman Boris, privind repararea prejudiciului material și moral, a fost lăsată fără examinare.

Pentru a se pronunța cu sentința în cauză instanța de fond a constatat că, potrivit rechizitoriului, Roman Boris este învinuit de faptul că, în perioada de timp 01 noiembrie 2019-13 noiembrie 2019, aflându-se în *****, și acționând de unul singur, cu intenție unică, în scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare şi prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase în privința actului juridic, având de la bun început intenția de a nu-şi realiza integral promisiunea mincinoasă şi să execute angajamentul asumat, a plasat pe pagina web „999.md” un anunț privind vânzarea la un preț comun de 18500 euro, a două imobile – apartamentul nr. 11, situat în *****, str. ***** nr. 150, cu numărul cadastral ***** şi un garaj fără acte de proveniență, situat în apropierea casei nr. 150 din str. *****, *****, cei aparține cu drept de folosință, anunț care a servit şi motivul determinant la formarea raporturile şi climatului de încredere cu victima. În continuare, folosindu-se de fondul atitudinii de afecțiune care a fost artificial creată şi susținută prin eforturile sale, exploatând raporturile de încredere care au fost stabilite între Roman Boris şi victimele, soții ***** şi *****, care la acea etapă acționau în calitate de cumpărători a ambelor bunuri imobile, manifestând un comportament viclean şi certitudine în acțiunile sale, pentru a spori interesul şi a crea circumstanțe aparent reale a tranzacției de vânzare-cumpărare a garajului, a modificat prețul comun de vânzare-cumpărare a acestor imobile din 18500 euro în 18100 euro (sumă de bani care potrivit cursului oficial stabilit de Banca Națională a Moldovei constituiau 360000 lei moldovenești). Prin urmare, asigurând victimele cu întocmirea eventual a unei recipise privind realizarea garajului care urma să constituie actul juridic de oficializare a tranzacției de vânzare-cumpărare a imobilului (garajul) fără acte de proveniență, în același timp, folosindu-se de relația specială formată cu victimele şi de un climat de încredere, sub pretextul realizării garajului împreună cu apartamentul, Roman Boris a solicitat şi a primit ilicit de la ***** şi ***** suma de 2100 euro din suma de 2500 euro, care constituia prețul separat de vânzare-cumpărare a imobilului, (sumă de bani care potrivit cursului oficial stabilit de Banca Națională a Moldovei constituiau 41769 lei moldovenești), bani pe care i-a trecut ilegal în folosul său, adică i-a însușit. La 29 noiembrie 2019 a realizat repetat acest garaj la un preț de 2500 euro lui *****, care acționa ca cumpărător de bună credință, pe cale de consecință cauzând părților vătămate ***** şi ***** o daună considerabilă în sumă totală de 2100 euro (sumă de bani care potrivit

cursului oficial stabilit de Banca Națională a Moldovei constituiau 41769 lei moldovenești).

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, Roman Boris, a comis infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (1) Cod penal - *escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile.*

Solicitările apelantului:

Nefiind de acord cu soluția adoptată de instanța de fond, procurorul în Procuratura raionului Orhei, Vadim Machidon, a declarat apel, prin care a solicitat admiterea cererii de apel, cu casarea sentinței Judecătoriei Orhei, sediul Central din 05 martie 2021, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie stabilită vinovăția lui Roman Boris în comiterea infracțiunii prevăzută la art. 190 alin. (1) Cod penal cu stabilirea pedepsei sub formă de amendă în mărime de 700 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita o anumită activitate pe un termen de 2 ani, ce ține de vânzarea, procurarea, gestionarea bunurilor imobile.

În motivarea cererii de apel s-a invocat că au fost cercetate probe suficiente, care confirma existența infracțiuni şi a individualizării pedepsei penale, însă din alte motive instanța a reținut că probele aduse de acuzare nu demonstrează vinovăția inculpatului Roman Boris în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal, dând prioritate probelor apărării, care vin în contrazicere cu probele incontestabili prezentate de acuzare de-a lungul cercetării judecătorești. Or, instanța la pronunțarea acestei sentințe nu a apreciat prevederile art. 2 Cod penal.

Din partea descriptivă a sentinței se atestă o poziție părtinitoare a instanței de judecată vis-a-vis de probele apărării, sau instanța a lăsat fără apreciere o parte din probele acuzării, care de alt fel demonstrează că anume Roman Boris a dobândit ilicit bunurile soților ***** şi ***** prin inducerea în eroare, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților, actului juridic nul sau anulabil, încheierea acestuia fiind determinată de comportamentul dolosiv şi viclean.

Așadar, în pct. 5.27 al sentinței care este supusă contestării instanța a reținut: „instanța de judecată, apreciază că, între Roman Boris, şi ***** şi *****, s-a iscat un litigiu, care are ca obiect executarea de către părțile contractuale, a obligațiilor lor privitoare la achitarea şi predarea apartamentului nr. 11 situat în

or. Orhei, str. ***** nr.150, şi pretinsului drept de proprietate supra unui garaj care nu este înregistrat la organul cadastral. Respectiv fiecare dintre părțile litigante sunt în drept să se adreseze instanței civile cu acțiune privind obligarea executării prevederilor contractuale, rezilierea contractului sau revendicarea bunului".

Instanța a mai reținut că, reclamanții Roman Raisa şi Roman Boris, au depus cerere de chemare în judecată, acționându-i ca pârâți pe ***** şi *****, cu cerere privind recunoașterea nulității contractului de vînzare-cumpărare nr. 16405 din 12.11.2019, încheiat între vânzătorul Roman Boris și cumpărătorii ***** şi *****, asupra apartamentului nr. 11, situat în or. Orhei, str. *****, nr.150, cu nr. cadastral *****, cu revenirea părților în poziția inițială. Radierea dreptului de proprietate a lui ***** şi *****, asupra apartamentului nr. 11, situat în or. Orhei, str. *****, nr.150.

Mai mult, în pct. 6.18 al sentinței, instanța reține că rezumând normele de drept în raport cu circumstanțele de fapt, instanța consideră că prin probe administrate de organul de urmărire penală nu a fost demonstrată vinovăția inculpatului Roman Boris, de comiterea infracțiunii imputate acestuia, or, la caz, se constată cu certitudinea lipsa a careva probe ce ar confirmă că inculpatul a urmărit scopul dobândirii ilicite, prin abuz de încredere şi ducere în eroare, a mijloacelor bănești de la părțile vătămate.

Potrivit altor argumente aduse de către instanță, în cadrul cercetării judecătorești, nu s-ar fi confirmat fapta prejudiciabilă, care constă în acțiunea principală, de dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, precum şi acțiunea adiacentă, de înșelăciune sau abuz de încredere, or, din probele prezentate şi cercetate în ședința de judecată, se conchide că, inculpatul Roman Boris a plasat anunț pe saitul 999.md, de înstrăinare apartament şi garaj, la prețul 18 500 euro, şi, în continuare potrivit contractului de vânzare-cumpărare din 12.11.2019, Roman Boris a vândut lui ***** şi *****, apartamentul nr. 11 situat în or. Orhei, str. ***** nr.150.

La fel, în constatările instanței de judecată se reține şi că, vânzarea garajului a fost doar o promisiune făcută de către inculpatul Roman Boris față de părțile vătămate - soții ***** şi *****, devreme ce instanța în pct. 6.29 al sentinței şi-a permis a reține că, nu a stabilit careva fapte de natură penală, în acțiunile inculpatului Roman Boris, or, pretențiile părților vătămate ***** şi *****, precum că le-a fost promisă înstrăinarea unui garaj, motiv pentru care ar fi acordat arvună în sumă de 400 euro, iar inculpatul Roman Boris, nu s-ar fi ținut de cuvânt, înstrăinându-le doar apartamentul, nu pot sub nici o formă îmbrăca fapta prejudiciabilă a laturii obiective de la art.190 din Codul penal.

În aceiași ordine de idei instanța reține neîntemeiat şi faptul că, pretențiile părților vătămate ***** şi *****, țin nemijlocit de obiectul unui litigiu civil,

întrucât în speță, părțile vătămate ar putea pretinde dublul arvunei conform prevederilor Codului civil, în cazul care, va fi probată nerespectarea obligațiunilor contractuale, de către inculpatul Roman Boris.

Respectiv, din motivarea sentinței se atestă că instanța atunci când a apreciat probele aduse în acuzare şi apărarea inculpatului, a dat prioritate declarațiilor martorilor apărării audiați la caz, reținându-le ca fiind probe absolute care reflectă adevărul în speță, fără a se lua în calcul că proba cu martorii apărării au avut doar a confirma declarațiile părților vătămate şi a martorilor acuzării audiați la caz, probe care în aceste circumstanțe au un caracter hotărâtor, declarațiile acestora fiind independente de orice condiții sau circumstanțe stabilite la caz.

În continuare instanța a reținut că, în cadrul cercetării judecătorești acuzatorul de stat nu a probat în acțiunile inculpatului Roman Boris, prezența înșelăciunii sau abuzului de încredere, cu scopul de a dobândi ilicit bunurile părților vătămate, în acest sens nefiind demonstrată prezența laturii obiective şi subiective a infracțiunii prevăzute de art. 190 Cod penal, deși proba cu părțile vătămate *****, *****, şi a martorilor *****, *****, *****, ***** şi *****, inclusiv probele scrise au confirmat existența celor două elemente ale componenții de infracțiune.

Astfel, în rezumatul analizei probelor existente, instanța de judecată a reținut că circumstanțele de fapt constatate pe parcursul cercetării judecătorești ar evidenția doar un litigiu de drept civil existent între părțile vătămate şi inculpat, care urmează a fi soluționat prin intermediul legii civile.

Prin urmare, apelantul conchide că potrivit sentinței pronunțate instanța s-a expus doar asupra lipsei laturii obiective şi a laturii subiective, care nu ar fi fost dezvoltate de către acuzatorul de stat în cadrul cercetării judecătorești, deși chiar prin actul de învinuire au fost reținute circumstanțele care caracterizează semnele laturii obiective şi subiective ale infracțiunii investigate, existența cărora a fost probată prin probele supuse cercetării, pe care însă instanța nu le-a reținut.

Astfel, deși, instanța motivează că Roman Boris nu a avut intenția de a obține prin înșelăciune bunurile părților vătămate, a omis a analiza în detalii declarațiile părților vătămate şi probele scrise din conținutul cărora se atestă că bunul imobil - garajul, a fost vândut de către inculpat de două ori, în consecință obținând costul acestuia atât de la părțile vătămate ***** şi *****, cât şi de la *****.

Mai mult ca atât, instanța a lăsat fără apreciere unele probe aduse de către acuzare în confirmarea învinuirii de care este acuzat Roman Boris, învederând că probele puse la baza sentinței de achitare nu au fost pe deplin apreciate, acestea se contrazic radical cu probele scrise, care în situația din speță au o mai mare greutate vis-a-vis de probele cu martorii.

În acest context, apelantul insistă că declarațiile părților vătămate ***** şi ***** au fost confirmate şi prin proba cu martorii *****, Arsenia Raisa, *****, *****, *****, inclusiv probele scrise, probe care coroborează între ele şi care urmau a fi apreciate în așa fel încât să se constate adevărul.

La fel, s-a precizat că în cadrul cercetării judecătorești a fost cercetată proba scrisă - anunțul de pe portalul „999.md" din 24 noiembrie 2019, potrivit căruia în sectorul Bucuria din ***** se vide un apartament împreună cu garai la prețul total de 18 500 euro, fiind indicat numărul SIM *****, care potrivit materialelor cauzei penale aparține cet. Roman Boris.

Anunțul de pe portalul „999.md" din 24 noiembrie 2019 este o probă care coroborează cu declarațiile părților vătămate şi a martorilor, şi care permit a reține un tablou clar a faptelor săvârșite de către Roman Boris.

La acea etapă organul de urmărire penală nu a reușit a stabili data de origine a acestui anunț, însă dedus din declarațiile părților vătămate şi a martorilor, anunțul, potrivit căruia în sectorul Bucuria din ***** se vinde un apartament împreună cu garaj la prețul total de 18 500 euro, a fost activ şi până la 12.11.2019, dată când a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare, fiind şi sursa prin care părțile vătămate au identificat cele două imobile.

Apelantul reiterează că anume proba cu anunțul de pe portalul „999.md" urmează a fi apreciată ca o probă directă şi care reține incontestabil intenția inculpatului Roman Boris de a vinde cele două imobile la un preț comun de 18500 Euro. Anume acest fapt inculpatul a încercat să-l nege pe parcursul cercetării judecătorești, invocând instanței de judecată că suma de 18 500 euro ar fi constituit prețul de vânzare doar a apartamentului, şi că nu a fost înțeles corect de către cumpărători.

Astfel, din declarațiile părților vătămate şi a martorilor pe caz, se atestă că din momentul identificării anunțului despre vânzarea celor două imobile, până la achitarea integrală a costului de vânzare a apartamentului şi garajului, negocierile duse între părți s-a axat anume pe faptul de vânzare-cumpărare la un preț comun a apartamentului împreună cu garajul, nefiind constatate careva probe care ar fi demonstrat că o parte din aceste negocieri s-ar fi dus doar în partea de vânzare a apartamentului.

Prin urmare, anume aceste circumstanțe urmau să fie reținute de către instanță la etapa examinării existenței la caz a laturii subiective.

Distinct, se relevă că soții ***** şi ***** au celebrat căsnicia la data de 21 iulie 2019, fiind o familie nou formată, o familie tânără, care intenționau să-şi procure un apartament în *****. Dânșii pe tot parcursul negocierilor purtate asupra tranzacției de vânzare-cumpărare a apartamentului şi garajului au acționat cu bună credință, iar din data de 12.11.2012 până la data de 02.12.2019 au fost convinși că ei sunt proprietarii garajului.

Respectiv, cumulul de probe prezentate de către acuzatorul de stat confirmă în totalitate faptul că soții ***** şi ***** au fost cei care au procurat de la Roman Boris apartamentul împreună cu garajul, sau poziția inculpatului susținută în cadrul cercetării judecătorești precum că toate discuțiile au fost purtate doar asupra faptului de vânzare a apartamentului şi că ei nu ar fi înțeles corect obiectul negocierilor, nu este una veridică, deoarece poziția inculpatului se combate prin anunțul de pe portalul „999.md", potrivit căruia în sectorul Bucuria din ***** se vide un apartament împreună cu garaj la prețul total de 18 500 euro, fiind indicat numărul SIM *****, care potrivit materialelor cauzei penale aparține lui Roman Boris, inclusiv prin declarațiile părților vătămate, a martorilor *****, *****, *****, *****, *****, potrivit cărora obiectul tranzacției de vânzare-cumpărare au fost ambele imobile, adică apartamentul şi garajul.

Mai mult, în cadrul audierii, părțile vătămate au explicat cu lux de amănunte instanței de judecată că nu ar fi cumpărat apartamentul, în lipsa garajului, şi că faptul vânzării garajului a fost confirmat printr-o recipisă scrisă de către Roman Boris la 16.11.2019 în posesia căreia nu au intrat din motiv că acesta ar fi motivat că recipisa urmează să fie semnată şi de către o altă persoana apropiată lui pentru a redoza valoarea juridică a acestui înscris.

La fel, s-a precizat că contractul de vânzare-cumpărare a apartamentului a fost întocmit la data de 12.11.2019, iar despre vânzarea garajului unei alte persoane, părțile vătămate au aflat abia la 02.12.2019, zi în care Roman Boris urma să părăsească apartamentul. Anume pe fondalul acestor neînțelegeri părțile vătămate au solicitat şi prezența politie la fața locului.

Potrivit actelor de constatare întocmite de către poliție, încă la acel moment părțile vătămate au declarat în scris poliției că au procurat un garaj de la Roman Boris însă acesta refuză să elibereze cheile. Tot ei au declarat că anume în ziua de 02.12.2019, Roman Boris le-a comunicat ca să renunțe la garaj, iar pentru asta le v-a restitui 400 euro.

Faptele date, acuzatorul de stat le-a confirmat prin copiile materialului înregistrat în Registrul nr.2 de evidența a altor informații cu privire la infracțiuni şi incidente al Inspectoratului de Poliție Orhei nr. 11358 din 02.12.2019, potrivit căruia ***** la data de 02.12.2019, ora 19:02, a efectuat un apel la serviciul „112", sesizând organul de poliție despre apariția unui conflict cu fostul proprietar al apartamentului nr. 11 situat în *****, str. ***** 150, Roman Boris.

Aceste circumstanțe indică că poziția părților vătămate înaintată poliție încă la data de 02.12.2019 cu referire la faptul că Roman Boris refuză de a le da cheile garajului pe care l-au procurat de la el, nu a fost gândită în timp, fiind o poziție clară expusă pe moment şi care reflecta adevărul.

La caz, fiind pertinente şi utile şi declarațiile martorului *****, care în cadrul ședinței a declarat că, i-a propus lui Roman Boris că poate să-i achite un

preț mai mare în cazul în care se va refuza persona. Nu-şi poate aminti la ce preț figura garajul, dar era o sumă mai mică decât a achitat-o. La prima discuție cu inculpatul Roman Boris, i-a propus un preț mai mare. La momentul când au negociat a doua oară, prețul a rămas primul care l-a propus el. Atunci doar s-au văzut şi atât. Prețul de 2500 l-a propus la prima discuție cu inculpatul Roman Boris, zicându-i că este de acord să achite mai mult decât prețul indicat.

Pe când, instanța a evitat a reține, că negocierile asupra vânzării garajului avute între Roman Boris şi ***** au fost în perioada 13.11.2019-29.11.2019, care s-au finalizat cu vânzarea garajului la un preț de 2 500 euro, un preț mai mare decât prețul de vânzare inițial.

Astfel, potrivit recipisei de vânzare-cumpărare a garajului întocmită la 29.11.2019, ***** a procurat de la Roman Boris un garaj în sumă de 2 500 euro, în prezența martorilor ***** şi *****.

În optica dată se precizează că, potrivit probelor administrate, acuzatorul de stat a reușit a constata că la data de 29.11.2019, data întocmirii şi eliberării recipisei lui *****, de facto garajul aparținea părților vătămate ***** şi *****, deoarece cei doi achitaseră integral prețul de vânzare a imobilului încă la data de 12.11.2019, şi anume suma de 2 100 euro, iar la rândul său, inculpatul Roman Boris conștientizând că garajul era vândut soților *****, manifestând certitudine şi profitând de faptul că i-a fost propus un preț mai mare de vânzare a garajului, a înstrăinat repetat acest imobil pentru suma de 2 500 euro.

Aceste circumstanțe, indică că pe parcursul lunii noiembrie 2019 inculpatul Roman Boris a vândut de două ori acest imobil - garajul, la două persoane diferite, iar în consecință, din vânzarea acestui bun a obținut un dublu în sumă totală de 4600 euro, și anume acest fapt atestă prezența laturii obiective a infracțiunii incriminate.

Într-o altă ordine de idei, se evidențiază că instanța urma a reține că ***** a achitat pentru procurarea garajului suma de 2 500 euro, pe când acest imobil a fost plasat pe internet cu un preț mai mic de vânzare mai redus de 2 200 euro. Anume din aceste considerente, nu poate fi explicat faptul cum un bun care apare într-un anunț cu un preț de vânzare, este vândut peste puțin timp la un preț mai mare decât prețul publicat anterior, sau tratativele asupra prețului de vânzare a bunului imobil urma să țină de micșorarea prețului de 2 200 euro, şi nu majorarea lui, așa cum s-a constatat în cazul din speță. Or, tocmai această diferență de preț, care s-a format din oferta propusă de către martorul *****, l-a determinat pe Roman Boris să vândă repetat acest garaj, pentru vânzarea căruia deja primise cei 2 100 euro de la părțile vătămate ***** şi *****, iar la etapa de transmitere-primire a bunurilor imobile din data de 02.12.2019, să solicite părților vătămate să renunțe total la garaj pentru suma de 400 euro, pe care a tratat-o ca fiind un avans primit pentru garaj.

Din aceste considerente, urmează a fi stabilită corect starea de fapt şi vinovăția lui Roman Boris în săvârșirea infracțiunii incriminate, în concordanță deplină cu probele administrate, în baza principiului contradictorialității, amplu analizate şi just apreciate din punct de vedere al pertinenței, concludenții, utilității şi veridicității acestora.

În atare circumstanțe, apelantul consideră că vinovăția inculpatului este confirmată prin multitudinea de probe care se conțin în cauza penală, şi care au stat la baza întocmirii rechizitoriului, iar criticile formulate de apărare şi argumentele aduse de instanță în sentință, prin care se susține că faptele incriminate nu sunt de natură penală, a format doar obiect de discuție la judecarea cauzei în primă instanță, cărora urma a li se da o motivare corespunzătoare, argumentată şi pe larg expusă în textul sentinței.

Cu referire la cererea de chemare în judecată, la care face trimitere instanța în pct. 5.28 şi respectiv în pct. 6.26 din sentință, se constată că la 18.05.2020 reclamantul Roman Boris înaintează o cerere de chemare în judecată în privința lui ***** şi ***** privind revendicarea bunurilor din posesia nelegitimă.

Astfel, potrivit părții motivatoare a cererii vizate, reclamantul nu a solicitat recunoașterea nulității contractului, așa cum constată de alt fel instanța în motivarea sentinței, dar a solicitat revendicarea bunurilor din apartament pe care nu a reușit să le ea şi care îi aparțin cu drept de proprietate.

În sensul formulat, instanța urma a reține că cererea de chemare în judecată la care instanța a făcut referire, a fost înaintată Judecătoriei Orhei (sediul Central) la data de 18.05.2020, după ce în prezenta cauză penală a fost întocmit rechizitoriul și expediat în instanța de judecată. În așa fel, se poate ușor de observat că Roman Boris apare în calitate de reclamant în cauza civilă doar pentru a-și întări poziția sa de apărare în cauza penală, iar pe tot parcursul cercetării judecătorești inculpatul şi apărătorul acestuia au motivat de fapt că ei sunt cei care au avut de suferit şi că ar fi solicitat rezilierea contractului de vânzare-cumpărare.

Acte de procedură:

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 08 octombrie 2024 Colegiul penal, ținând cont de Legea nr.135 din 13 iunie 2024, și-a declinat competența de la examinarea prezentei cauze în favoarea Curții de Apel Bălți.

Conform fișei de repartizare a dosarului din 12.12.2024 cauza respectivă a fost repartizată în mod aleatoriu judecătorului raportor Oxana Mironov, în complet cu judecătorii: Ion Talpa (președinte) și Ecaterina Arseni.

Prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii din 22 iulie 2025 a fost acceptat Raportul cu privire la evaluarea externă a lui Oxana Mironov și s-a constatat nepromovarea evaluării, fiind dispusă eliberarea din funcție a judecătoarei Curții de Apel Nord, Oxana Mironov.

Prin încheierea președintelui Curții de Apel Nord din 22 iulie 2025 s-a dispus blocarea temporară de la repartizarea dosarelor în PIGD a judecătoarei Oxana Mironov începând cu 23 iulie 2025 până la definitivarea Hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii din 22 iulie 2025 privind acceptarea Raportului Comisiei de evaluare externă de nepromovare a evaluării și eliberarea din funcție a judecătorului.

Prin încheierea președintelui interimar al Curții de Apel Nord din 02.09.2025, din imposibilități participării în continuare a judecătorului Oxana Mironov la examinarea cauzei respective, s-a dispus redistribuirea cauzei respective prin intermediul PIGD cu respectarea principiului distribuirii aleatorii unui alt complet de judecată din cadrul Colegiului penal al Curții de Apel Nord sau judecătorilor suplineați.

Astfel, conform fișei de repartizare repetată a dosarelor din 12.09.2025 cauza respectivă a fost redistribuită în mod aleatoriul judecătorului-raportor Aurelia Andronache, în componența completului Ion Talpa (președinte) și Ecaterina Arseni (judecător).

Argumentele părților:

În ședința instanței de apel, acuzatorul de stat în persoana procurorului Valentina Gavdiuc, a pledat pentru admiterea apelului acuzatorului de stat, casarea sentinței Judecătoriei Orhei, sediul Central din 05 martie 2021, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi decizii privind stabilirea vinovăției lui Roman Boris în comiterea infracțiunii prevăzută la art. 190 alin. (1) Cod penal cu stabilirea pedepsei sub formă de amendă și privarea de dreptul de a ocupa funcții ce ține de vânzarea, procurarea, gestionarea bunurilor imobile pe un termen de 2 ani. A menționat că, vinovăția inculpatului integral a fost confirmată prin declarațiile părților vătămate, martorilor și avizul plasat pe pagina web 999.md, care a fost activ până la 12.11.2019, data încheierii contractului de vânzare-cumpărare, iar despre vânzarea garajului unei alte persoane părțile au aflat la 02.12.2019, iar martorul ***** a confirmat că poate achita o sumă mai mare pentru garaj, în cazul în care persoana va refuza acest garaj, circumstanțe care indică că garajul a fost vândut de două ori, la persoane diferite, având un profit dublu.

În instanța de apel inculpatul Roman Boris a solicitat respingerea apelului declarat și menținerea fără modificări a sentinței primei instanțe.

În ședința instanței de apel, avocatul Boris Dariev în interesele inculpatului Roman Boris, a pledat pentru respingerea apelului, ca fiind nefondat, cu menținerea fără modificării a sentinței contestate, menționând că în acțiunile inculpatului lipsesc elementele componente ale infracțiunii.

Aprecierea instanței de apel:

Audiind opiniile participanților la proces, cercetând materialele cauzei penale în raport cu argumentele invocate, verificând legalitatea și temeinicia sentinței în baza materialelor dosarului, Colegiul penal ajunge la concluzia că, apelul procurorului în Procuratura raionului Orhei, Vadim Machidon declarat împotriva sentinței Judecătoriei Orhei, sediul Central din 05 martie 2021 urmează a fi admis, inclusiv din alte motive decât cele invocate, și din oficiu în baza art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, cu casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri din următoarele considerente:

În conformitate cu art. 400 alin. (1) Cod de procedură penală, sentințele pot fi atacate cu apel în vederea unei noi judecări în fapt și în drept a cauzei, cu excepția sentințelor pronunțate de către instanțele judecătorești privind infracțiunile pentru a căror săvârșire legea prevede exclusiv pedeapsă non-privativă de libertate.

Conform art. 414 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. **(2)** Instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal.

Prin prisma art. 409 Cod de procedură penală, instanța de apel judecă apelul numai cu privire la persoana care l-a declarat şi la persoana la care se referă declarația de apel şi numai în raport cu calitatea pe care apelantul o are în proces. (2) În limitele prevederilor arătate în alin.(1), instanța de apel este obligată ca, în afară de temeiurile invocate şi cererile formulate de apelant, să examineze aspectele de fapt şi de drept ale cauzei, însă fără a înrăutăți situația apelantului.

Potrivit art. 415 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, adoptă una din următoarele decizii: admite apelul, casînd sentința parțial sau total, inclusiv din oficiu, în baza art.409 alin.(2), şi pronunță o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță.

Cu titlu preliminar, Colegiul penal evidențiază că cauza penală de învinuire a lui Roman Boris în comiterea infracțiunii prevăzută la art. 190 alin. (1) Cod penal a fost examinată în procedură generală, din motiv că inculpatul nu și-a recunoscut vina și a pledat pentru adoptarea unei sentințe de achitare.

Cu titlu de terțio, Colegiul penal statuează că potrivit art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată şi motivată.

În corespundere cu prevederile art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei se efectuează numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu.

Conform art. 385 alin. (1) pct. 1)-4) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează următoarele chestiuni în următoarea consecutivitate: dacă a avut loc fapta de săvîrşirea căreia este învinuit inculpatul; dacă această faptă a fost săvîrşită de inculpat; dacă fapta întrunește elementele infracțiunii şi de care anume lege penală este prevăzută ea; dacă inculpatul este vinovat de săvîrşirea acestei infracțiuni.

Potrivit art. 389 alin. (1) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată.

Conform art. 394 alin. (1) pct. 1), 2), 5) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă: descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicîndu-se locul, timpul, modul săvîrşirii ei, forma şi gradul de vinovăție, motivele şi consecințele infracțiunii; probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată şi motivele pentru care instanța a respins alte probe; încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, motivele pentru modificarea învinuirii dacă la judecată s-a efectuat aşa ceva.

În corespundere cu prevederile art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea şi constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite şi semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală.

Conform jurisprudenței naționale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât şi după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară şi să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte.

În acest context, Colegiul penal reiterează că apelul, constituind o continuare a judecării fondului cauzei, prevede posibilitatea unei noi aprecieri a probelor administrate în fața primei instanțe. În cadrul judecării cauzei în ordine de apel, fiind posibilă cercetarea suplimentară a probelor administrate de prima instanță (care pot fi, de asemenea, apreciate în mod diferit), precum şi administrarea oricăror probe noi, instanța de apel urmează să adopte una din soluțiile pe care le poate pronunța prima instanță, apreciind temeinicia sau netemeinicia învinuirii sau dispunând, după caz, condamnarea, achitarea inculpatului sau încetarea procesului penal.

Totodată, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță şi care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu; dacă fapta a fost comisă de inculpat şi, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă; în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant; dacă există

circumstanțe atenuante şi agravante; dacă probele corect au fost apreciate; dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sânt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii; dacă infracțiunea a fost corect calificată; dacă pedeapsa a fost individualizată şi aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, ori civil au fost corect aplicate.

Colegiul penal statuează că, prin „*încadrarea juridică*" a acțiunilor inculpatului se are în vedere determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii prevăzute de norma penală, după cum se menționează în art. 113 Cod penal.

Componența de infracțiune constituie un tot întreg, format din patru semne corespunzătoare celor patru elemente ale componenței de infracțiune – obiectul și latura obiectivă, subiectul și latura subiectivă.

Semnul componenței de infracțiune reprezintă o însușire, o proprietate generală a componenței de infracțiune, de ordin obiectiv sau subiectiv, prezentă în cadrul fiecărei infracțiuni de o anumită categorie ce are importanță juridică la calificarea faptei drept o infracțiune concretă.

În același timp, legiuitorul la art. 118 alin. (2) Cod penal, a stipulat că la calificarea infracțiunilor în cazul concurenței dintre o parte şi un întreg se efectuează în baza normei care cuprinde în întregime toate semnele faptei prejudiciabile săvârșite.

Din atare considerente, baza factologică descrisă în rechizitoriu şi încadrarea acesteia într-o normă penală concretă urmează a fi minuțios analizată de instanțele de fond, pentru a se putea afirma că echitatea procesului a fost respectată.

În ordinea celor invocate supra, Colegiul penal, verificând legalitatea și temeinicia sentinței atacate pe baza probelor examinate de prima instanță și celor suplimentar administrate în instanța de apel, apreciind fiecare probă din punct de vedere al pertinenței, concludentei, utilității şi veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor în conformitate cu art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, în raport cu învinuirea incriminată inculpatului conform rechizitoriului, constată că prima instanță prin aprecierea unilaterală și eronată a probelor a ajuns la concluzia greșită privind prezența temeiului de achitare prevăzut la art. 390 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală - fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

În aspect procesual Colegiul penal reține că, prevederile art. 415 alin. (2^1) Cod de procedură penală stabilesc că, judecând apelul declarat împotriva sentinței de achitare, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre de

condamnare fără audierea învinuitului prezent, precum și a martorilor acuzării solicitați de părți. Martorii acuzării se audiază din nou în cazul în care declarațiile lor constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului.

La rândul său, dispoziția art. 414 alin. (4) Cod de procedură penală, îi oferă instanței de apel posibilitatea de a le acorda o nouă apreciere probelor administrate pe caz, interzicând în sensul alin. (6) a normei visate, întemeierea concluziilor pe probele cercetate de prima instanță, fără verificarea lor în ședința de judecată a instanței de apel și fără consemnarea în conținutul procesului verbal.

În cauza *Dănilă c. României* (8 martie 2007, nr.53897/00, par. 40) Curtea a menționat că, în cadrul unei proceduri de recurs împotriva unei sentințe de achitare care făcuse obiectul unui apel, trebuie să se procedeze la propria apreciere a faptelor pentru a cerceta dacă există suficiente temeiuri pentru condamnarea reclamantului. Ca urmare, jurisdicția de recurs trebuia să aibă cunoștință de cauză în fapt și în drept și să studieze în ansamblul ei chestiunea vinovăției sau nevinovăției.

În ședința instanței de apel, conform prevederilor art. 415 alin. (21) Cod de procedură penală, au fost audiați în mod repetat inculpatul Roman Boris și părțile vătămate ***** și *****, au fost cercetate prin citire probele scrise din materialele dosarului examinate în ședința de judecată de către instanța de fond, alte probe suplimentare de către părții nu au fost prezentate.

Astfel, ***fiind audiat în ședința instanței de apel inculpatul Roman Boris,*** a relatat că, susține declarațiile făcute anterior, concretizând că în anunțul privind vânzarea apartamentului a fost indicat suma de 18500 euro, iar mai jos era scris că este de vândut și garajul. În aceeași zi, pe altă pagină a plasat și avizul că se vinde garajul cu 2200 euro. La notar s-a discutat doar despre apartament. După ce a arătat părților vătămate apartamentul, acestea au întrebat dacă a vândut garajul pe care l-au arătat și le-a comunicat că-l vinde aparte la suma de 2200 euro. Lui ***** apartamentul l-a vândut cu 2500 euro, însă inițial acesta se vindea cu 2800 euro, iar ulterior a scăzut prețul.

Fiind audiat în instanței de fond, inculpatul Roman Boris nu și-a recunoscut vina, relatând că în anul 2019, a pus la vânzare apartamentul nr. 11 din or. Orhei, str. ***** 150. La data de 27.10.2019 a fost telefonat de către potențialii cumpărători, partea vătămată *****, care l-a întrebat dacă poate veni să vadă apartamentul. După jumate de oră, au venit la fața locului părțile vătămate ***** și încă 4 persoane, din cuvintele lor rudele acestora, mămica, bunica și nașii. După ce a văzut apartamentul, l-au întrebat dacă are de vânzare și garajul. Tot, în ziua aceea, în anunțul dat a postat pe pagina de garaje și garajul în sumă de 2 200 euro. Atunci a comunicat cumpărătorilor că are de vânzare și garajul, și că este postat anunțul cu nr. *****. După ce au văzut apartamentul, s-au deplasat să

le arate garajul. La întrebarea cumpărătorilor a răspuns că, l-a procurat fără careva acte în prezența a doi martori. Totodată, a zis că, dacă vor procura garajul vor discuta privind micșorarea prețului apartamentului. Ulterior, la 01.11.2019, la fața locului au venit cumpărătorii ***** și *****, și au comunicat că, vor să procure apartamentul, solicitând să fie micșorat prețul. Ulterior, au plecat la organul cadastral pentru a verifica dacă actele pe apartament sunt în regulă. Apoi au convenit achitarea unui avans în sumă de 700 euro, după care au plecat la notar. Tot atunci, la întrebarea cumpărătorilor a răspuns că nu micșorează prețul garajului, deoarece a cedat la apartament. Cumpărătorii au insista că doresc să cumpere și garajul și au achitat avans în sumă de 400 euro. Aflîndu-se l notar, acesta a comunicat cumpărătorilor că aceștia urmează să achite 11000 lei pentru a înregistra transmiterea unui avans. Însă, ei au refuzat, deoarece era prea scump și au convenit să înregistreze transmiterea avansului printr-o recipisă. Au urcat în automobilul lui Coșneanu Cornel, care a fost cu ei la notar, care a scos un caiet, pe care și a fost scrisă recipisă, prin care cumpărătorii i-au transmis avans în sumă de 700 euro pentru apartament. Avansul pentru garaj, nu a fost indicat în recipisă, deoarece înțelegerea a fost de eliberarea recipisei după transmiterea sumei pentru apartament. La data de 12.11.2019, la notar cumpărătorii i-au transmis 6000 euro pentru apartament, iar pe data de 13.11.2019 o-a fost transmisă sumă de 11000 euro. La 02.12.2019, au venit cumpătării solicitând să elibereze apartamentul, și i-au dat arvuna în sumă de 400 euro pentru garaj. Însă, el a refuzat să ia arvuna, deoarece dînșii nu s-au achitat total cu el. S-au început a certa, a fost chemată poliția și partea vătămată ***** a zis că ei au procurat apartamentul cu tot cu garaj. Polițistul a zis că, să nu se certe și să scrie plângere. Atunci partea vătămată *****, a zis că, ea reziliază contractul și să se vor vedea la notar. A depus cererea de chemare în judecată ca să fie reziliat contractul, dar părțile vătămate nu au fost de acord. A propus părților vătămate să ia înapoi avansul pentru garaj, unde ***** a fost de acord, dar soția acestuia nu. Suma în contract este 360 mii lei și a primit suma în euro, adică suma de 17.700 euro. Suma în contract a fost indicată mai mare la insistența băncii. Cunoaște că, părțile vătămate nu doreau rezilierea contractului din motiv că, acesteia așa au comunicat la anchetator unde era prezent și el. La 01.11.2019, a fost scrisă o singură recipisă. În recipisă a fost indicată suma de 1100 euro, 700 pentru apartament și 400 pentru garaj ca avans. De la cumpărătorii Bîtcă careva bani în lei nu a primit, numai în euro, suma de 360 mii lei nu a primit, dar a primit suma în euro 17700 pentru apartament. Când s-a înțeles referitor la prețul garajului, era prezent și martorul Coșneanu, s-au înțeles cu privire la prețul apartamentului, în care nu era inclus prețul garajului. Arvuna pentru garaj în sumă de 400 euro a propus să o întoarcă atunci când au început problemele.

Partea vătămată **, fiind audiat în instanța de apel*** a relatat că susține integral declarațiile făcute în prima instanță, menționând suplimentar că conform înțelegerii apartamentul procurat urma să fie eliberat aproximativ într-o săptămână după achitarea integrală. Cheile de la apartament i-au fost transmise, iar de la garaj nu.

Astfel, ***fiind audiat în instanța de fond partea vătămată ******* a declarat că pe inculpatul Roman Boris îl cunoaște doar în legătură cu cazul dat, iar partea vătămată ***** îi este soție. În luna februarie 2019, a găsit pe 999.md, un anunț despre faptul că, se vinde un apartament împreună cu garaj, în or. Orhei, pe str. ***** 150, ap.11, la prețul de 18.500 euro. S-a consultat cu soția și au sunat vânzătorului și s-au întâlnit cu acesta. Vînzătorul le-a prezentat apartamentul împreună cu garajul. Ulterior, împreună cu rudele au mers să vadă acest apartament și garaj, cu vânzătorul le-a comunicat că suma 18500 euri este prețul real de vânzare. După careva discuții s-au înțeles că vor procura imobilul la prețul de 18.100 euro, fiindu-le cedată suma de 400 euro, pentru a legaliza procurarea garajului. După ce au achitat arvuna de 1100 euro, au fost la „Eximbank" și au solicitat un credit în sumă de 220 mii lei. Ulterior, a fost încheiat contractul de vînzare-cumpărare, fiind achitată suma de 6000 euro, care a fost semnat de toți. La întrebarea notarului privind includerea garajului în contract, acesta le-a comunicat că nu-i posibil, deoarece garajul nu are documente și le-a zis să întocmească o cerere între ei privind faptul că Roman Boris le vinde și garajul. Ulterior, cu inculpatul Roman Boris s-au clarificat, i-au achitat toată suma și au întocmit toate actele legale, și acesta a venit cu rugămintea dacă este posibil să mai locuiască în apartament. Când au venit la inculpat pe data de 02.12.2019, acestea le-a spus că nu le vinde garajul și că le restituie arvuna în sumă de 400 euro. Atunci au chemat poliția. Când a venit echipajul de poliție, cărora le-a explicat toată situația și aceștia au cerut de la Boris Roman ca să-și i-a lucrurile personale și să părăsească apartamentul. A doua zi au plecat la poliție și au depus plângere. La etapa negocierii cu Roman Boris, apartamentul era înregistrat la Cadastru, iar garajul nu avea nici un act, avea doar o recipisă. Inculpatul le-a zis că, prețul pentru apartament și garaj este de 18.100 euro, separat despre prețul garajului nu s-a convenit. Prin acțiunile lui Roman Boris, le-a fost cauzat prejudiciul de 2100 euro, deoarece după ce au dat toată suma de bani, au aflat că inculpatul a vândut deja garajul aparte. Despre aceasta a aflat după data de 02.12.2019, când au mers la fața locului, unde era un domn care are garaj alături și le-a zis că, acest garaj este demult vândut. Aflând cui a fost vândut acel garaj, a discutat cu persoana respectivă, care i-a comunicat că garajul i-a fost vândut la prețul de 2 500 euro. A primit cererea de la inculpat cu propunerea de a rezilia contractul dacă nu le convine condițiile acestuia. A

concretizat că un apartament asemănător în sectorul Bucuria ajungea la prețul 16.600 euro, iar un garaj în sectorul respectiv variază între 1500-3200 euro.

În instanța de apel, fiind audiată partea vătămată ***** a relatat că susține integral declarațiile făcute anterior în instanța de judecată. A concretizat că după ce au discutat despre tranzacție, au fost și văzut apartamentul și garajul. Din start a cunoscut că garajul este fără acte, deoarece în perioada respectivă de timp toate garajele din or. Orhei nu aveau acte. Fără garaj nu avea să procure apartamentul. Din start s-a solicitat prețul de 18 500 euro, iar după negocierii s-au cedat 400 euro. La notar au specificat că doresc să procure apartamentul și garajul, însă garajul nu a putut fi inclus deoarece nu avea acte. Roman Boris le-a propus că dacă nu-i aranjează contractul încheiat poate să-l desfacă, însă ei nu au fost de acord din motiv că au aflat că acesta avea datorii față de alte persoane.

Fiind audiată în instanța de fond, partea vătămată **,*** în esență a relatat că, pe inculpatul Roman Boris îl cunoaște doar în legătură cu cazul dat, iar partea vătămată ***** îi este soț. În anul 2019, pe www.999, au găsit un anunț, conform căruia inculpatul Roman Boris vindea apartamentul. La 23.10 2019, s-a deplasat la fața locului împreună cu soțul, dar nu tare erau fascinați de condițiile care erau. Ulterior, pe data de 27.10.2019, s-au deplasat iarăși să vadă apartamentul cu rudele. Inculpatul le-a arătat apartamentul, după care au văzut și garajul care se la fel îl vindea inculpatul. La acel momentul apartamentul și garajul se vindea la prețul de 18 500 euro. După negocieri cu vânzătorul prețul a fost micșorat prețul apartamentului și a garajului pînă la 18100 euro, ultimul cedând 400 euro, pentru a întocmi actele pe garaj, care nu avea acte de proveniență. Între timp, adresîndu-se la arhitectură cu întrebarea privind perfectarea actelor pe garaj, li s-a comunicat că, urmează să achite toate impozitele la primărie și că cu timpul toate garajele din oraș vor fi legalizate. La 01.11.2019, s-au întâlnit cu Roman Boris, căruia le-au dat arvuna pentru apartament și garaj în sumă de 1100 euro și au mers la notar pentru a perfecta actele conform legii. Fiind ora 17.00, deja biroul notarului era închis și au ajuns la notarul Veverița Cristina, au intrat și au zis că vor să facă o recipisă prin care să dea arvuna de 1100 euro, ea a zis să achite 10% din sumă, adică 1100 lei, la ce Roman Boris nu a fost de acord și au scris recipisa la nepotul său în mașină. Când Roman Boris scria recipisa, i-a spus să includă și garajul, la ce ultimul a zis că, pentru garaj va scrie recipisă aparte. După care au început perfectarea documentelor pentru a primi un credit. După ce baca le-a oferit credit în sumă 220 mii lei, în fața notarului Lencuța Iulia, i-a dat lui Roman Boris suma de 6.000 euro, din suma de 18 100 pentru garaj și apartament. La data de 13.11.2019, la notar au semnat actele, care confirmau că i-au dat inculpatului toată suma pentru apartament și garaj, și anume 18100 euro. Ieșind de la notar, l-a rugat pe Roman Boris să scrie recipisa pe gara, la ce a spus că va scrie

ulterior. La 02.12.2019, solicitarea inculpatului, împreună cu soțul au mers la apartament. A început o ceartă, și inculpatul a început să strige de ce în contract de vînzare-cumpărare a fost indicat toată suma achitata. Roman Boris i-a zis soțului să scrie că se refuză de garaj și îi va întoarce 400 euro, însă soțul a refuzat. A fost chemată poliție. Ulterior, la Inspectoratul de Poliție au scris plîngere. A comunicat la poliție că, costul garajului era de 2200 euro, deoarece inculpatul a solicitat ulterior încă 1800 euro, dar ulterior garajul a fost vândut altei persoane cu suma 2500 euro. Consideră că, a fost dusă în eroare cu suma de 2100 euro, acesta costa separat 2500 euro, ei au negociat și din acest motiv i s-a cedat la suma de 400 euro pentru că, au procurat și apartamentul. Garajul a fost vândut unei terțe persoane. Consideră că, garajul costă 2500 euro, însă ei l-au cumpărat cu preț redus deoarece au procurat și apartamentul. Prima dată a dat 1100 euro arvună pentru garaj și apartament, apoi 6 mii euro, și 11 euro, iar în total 18.100 euro. Prima rată de bani a fost dată la 01.11.2019, a doua sumă de 6 mii la data de 06.11.2019 și ultima sumă la 12.11.2019, iar la 13.11.2019 au făcut toate actele.

Concomitent, procurorul în calitate de apelant și acuzator de stat a susținut învinuirea înaintată lui Roman Boris prin următoarele probe prezentate spre cercetare în prima instanță și verificate în instanța de apel:

- procesul-verbal de constatare a faptei din 11.12.2019 (f.d. 6, vol. I);
- declarație depusă de ***** din 05.12.2019 prin care au fost indicate circumstanțele procurării apartamentului și garajului de la Roman Boris (f.d. 7 - 8, vol.I);
- copia recipisei eliberată de ***** la 01.11.2019 (f.d.9, vol. I);
- plângerea depusă de ***** la 15.12.2019, prin care se solicită organelor de drept atragerea la răspundere conform legislației în vigoare a lui Roman Boris, care prezentându-se drept proprietar al apartamentului din ***** str. *****m 150, ap. 11m și a garajului din preajmă, oferindu-i oferta să procure ambele bunuri la prețul de 360 000 lei, după perfectarea documentelor, și anume, contractul de vânzare-cumpărare a apartamentului și achitarea sumei integrale, Roman Boris refuză să-i transmisă în proprietate garajul din sectorul Bucuria ***** (f.d.10, vol. I);
- procesul-verbal de ridicare din 19.12.2019, prin care se constată ridicarea de la ***** a copiei contractului de vânzare-cumpărare nr. 16405 din 12.11.2029 (f.d. 31- 32, vol. I);
- copia contractului de vânzare-cumpărare nr. 16405 din 12.11.2019 (f.d.33-34, vol. I);
- copia declarației depusă de Roman Boris (f.d.35, vol. I);
- captura de ecran de pe pagina web 999.md, care conține anunțul privind vânzarea apartamentului împreună cu garajul la prețul de 18500 euro, în sectorul Bucuria, fiind indicat și numărul de telefon (f.d. 36 - 37, vol. I);

- extrasul din Registrul bunurilor imobile din 20.11.2019, prin care se confirmă dreptul de proprietate a lui ***** şi ***** asupra apartamentului nr. 11 din str. ***** 150, ***** (f.d.38-39, vol.I);

- procesul-verbal de ridicare din 24.01.2020, potrivit căruia de la ***** a fost ridicat anunțul plasat pe pagina web 999.md și recipisa din 29.11.2019 (f.d. 50 - 52, vol. I);

- procesul-verbal de ridicare din 10.02.2020 (f.d. 55-56, vol. I);

- copia materialului Inspectoratului de Poliție Orhei REI-2 nr.11358 din 02.12.2019 (f.d. 58 - 72, vol. I);

- captura de ecran de pe pagina web 999.md privind plasarea anunțului privind vânzarea garajului cu lungimea de 8 metri și lățimea de 6 metri la prețul de 2200 euro (f.d.81, vol. I);

- procesul-verbal de confruntare din 03.02.2020 dintre Roman Boris și ***** (f.d.82-83, vol. I);

- procesul-verbal de confruntare din 03.02.2020 dintre Roman Boris și ***** (f.d.84, vol. I);

- procesul-verbal de confruntare din 03.02.2020 dintre Roman Boris ți *****(f.d.86, vol. I);

- declarațiile martorului *****din 21.08.2020 (f.d.155, vol. I);

- declarațiile martorului ***** din 21.08.2020 (f.d.157, vol. I);

- cererea de chemare în judecată înaintată de ***** și ***** împotriva lui Roman Boris privind repararea prejudiciului material și moral (f.d.162, vol.I);

- declarațiile martorului ***** din 01.10.2020 (f.d.175, vol.I);

- declarațiile martorului ***** din 30.11.2020 (f.d.183, vol.I).

Avocatul Boris Darii, acționând în interesele inculpatului Roman Boris, în susținerea netemeiniciei apelului declarat de către acuzatorul de stat și în susținerea sentinței de achitare nu a făcut trimitere la careva probe.

Colegiul penal, analizând și apreciind probele în strictă conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, consideră că instanța de fond a dat o apreciere unilaterală și neobiectivă probelor prezentate de către acuzatorul de stat, dând credibilitate declarațiilor inculpatului Roman Boris, și în mod eronat a conchis că acțiunile acestuia nu întrunesc elementele infracțiunii incriminate, iar relațiile dintre acestea poartă un caracter civil.

În fortificarea acestei concluzii, Colegiul penal contrar alegațiilor instanței de fond statuează că delimitarea infracțiunii de escrocherie şi încălcarea normelor de drept civil se referă la atitudinea făptuitorului față de faptul transmiterii lui a bunurilor şi/sau prezența disponibilității efective a făptuitorului de a-şi executa angajamentele.

Astfel, temeiul aplicării răspunderii, potrivit art. 190 Cod penal, apare doar în cazul imposibilității apărării drepturilor subiective prin mijloacele justiției

civile. Atunci când este vorba de două subiecte ale unui raport juridic, trebuie verificată, înainte de toate, ipoteza egalității lor în drepturi. Și numai dacă există indici care exced limitele încălcării normelor dreptului civil, atunci se justifică intervenția legii penale.

Normele de drept civil se aplică în cazul concurenței lor cu art. 190 Cod penal, dacă: **1)** există posibilitatea restabilirii valorii lezate prin infracțiune pe calea acțiunilor benevole ale subiectului care a lezat valoarea ori pe calea acțiunii civile; **2)** fapta a fost săvârșită în condițiile unui risc întemeiat.

Astfel, sub incidența art. 190 Cod penal trebuie să intre doar acele încălcări care demonstrează rea-voință, fraudă, malversațiune din partea făptuitorului. Nu apare îndoială că atunci când făptuitorul folosește documente false, încheie tranzacții în numele unei persoane juridice inexistente, își arogă funcții şi calități pe care în realitate nu le are etc., el își demonstrează rea-voința în raport cu victima.

La fel, pot fi supuse cercetării și alte circumstanțe, nu mai puțin importante: 1) maniera de comportament pe care făptuitorul a manifestat-o după ce i-au fost transmise bunurile; 2) făptuitorul acceptă să-i fie transmise bunurile pe care cu bună-știință nu le va putea valorifica; 3) făptuitorul săvârșește acțiuni care demonstrează ne dorința lui de a-și executa angajamentele; 4) făptuitorul își asumă obligații pe care ulterior afirmă că nu este în stare să le îndeplinească.

În speță, Colegiul penal constată că nu poate fi vorba despre existența unor relații de ordin civil, după cum a stabilit prima instanță, chiar și în prezența a unei neexecutării a obligațiilor ce derivă dintr-un contract de vânzare-cumpărare a apartamentul nr. 11, situat în *****, str. ***** nr.150, cu numărul cadastral *****, și a înțelegerii verbale de vânzare-cumpărare a unui garaj, fără acte de proveniență, situat în apropierea casei contra sumei de 18 500 euro, în condițiile în care inculpatul Roman Boris, până la momentul intrării părților vătămate ***** şi ***** în posesia bunurilor procurate, a efectuat acțiuni fără a avea intenția de a-și executa angajamentele asumate, adică acțiuni directe şi premeditate în scopul săvârșirii infracțiunii, dobândirea reală şi dispunerea de mijloacele bănești, crearea unei ambianțe eronate părților vătămate și producerea în conștiința victimelor a unei reprezentări false a realității, iar în concluzie, dobândind ilicit mijloacele bănești, fără să-şi onoreze cu bună-credință obligațiile sale.

La acest aspect, Colegiul , din conținutul declarațiilor părților vătămate ***** şi *****, constată că în perioada anului 2019, fiind în căutarea unei locuințe în *****, pe pagina web 999.md, au văzut un anunț privind vânzarea unui apartamentului împreună cu garajul în sectorul Bucuria la prețul de 18500 euro. Fiind cointeresații de oferta respectivă au apelat pe numărul indicat în anunț și au discutat cu proprietarul, care s-a stabilit a fi Roman Boris. Ulterior, conform

înțelegerii prealabile au fost și au văzut apartamentul și garajul și au discutat cu privire la preț.

Astfel, ca urmare a negocierilor directe purtate între părțile vătămate ***** şi ***** și inculpatul Roman Boris, părțile au convenit asupra prețului de 18100 euro pentru apartament și garaj, fiind cedată suma de 400 euro pentru perfectarea actelor pe garaj.

Concomitent, Colegiul penal din conținutul aceleași declarații conchide că obiectul contractului de vânzare-cumpărare a constituit doar apartamentul nr. 11, situat în *****, str. ***** nr. 150, din motiv că garajul nu era înregistrat și nu putea constitui obiectul vânzări, iar prețul contractului a fost 360 000 lei, echivalentul a 21 000 euro.

Colegiul penal relevă că veridicitatea declarațiilor părților vătămate ***** şi ***** se confirmă captura de ecran de pe pagina web 999.md care conține anunțul privind vânzarea apartamentului împreună cu garajul la prețul de 18500 euro, în sectorul Bucuria, fiind indicat și numărul de telefon (f.d. 36 - 37, vol. I);

La fel, și prin conținutul contractului de vânzare-cumpărare nr. 16405 din 12.111.2019 autentificat de către notarul Lencuța Iulia se confirmă că Roman Boris a vândut, iar ***** şi ***** au procurat apartamentul nr. 11, situat în *****, str. ***** nr.150, cu numărul cadastral *****, la prețul de 360 000 lei (f.d. 40 - 43, vol. I).

Indirect, versiunea părților vătămate ***** şi ***** privind procurarea apartamentului și garajului de la inculpatul Roman Boris contra sumei de 18100 euro se confirmă și prin declarațiile martorilor *****, ***** și *****, persoane care au fost împreună cu primii și au văzut apartamentul și garajul care se vindeau împreună contra sumei de 18 500 euro, inculpatul refuzând să le vândă separat, inclusiv și faptul că inculpatul a cedat 400 euro pentru perfectarea actelor pe garaj.

În continuare, Colegiul penal din natura acțiunilor întreprinse de către inculpatul Roman Boris ulterior negocierilor făcute cu părțile vătămate cu privire la procurarea apartamentului și garajului sus menționat la prețul de 18 100 euro și autentificării notariale a contractului de vânzare-cumpărare, urmărind intenția de a nu-și realiza integral angajamentul asumat, în scopul realizării intenției sale infracționale a plasat din nou pe pagina web „999.md” un anunț privind vânzarea garajului cu lungimea de 8 metri și lățimea de 6 metri la prețul de 2200 euro, fiind indicat și numărul de telefon (f.d. 81, vol. I).

Respectiv, la data de 29.11.2019 a înstrăinat garajul respectiv martorului ***** contra sumei de 2500 euro, fapt confirmat prin recipisa de la f.d.52, vol. I, precum și declarațiile martorului oferite în instanța de fond.

Mai mult ca atât, pentru Colegiul penal este inexplicabil faptul cum în condițiile economiei de piață în care prețul se formează în rezultatul negocierilor

libere și directe, în funcție de ofertă și cerere, un bun este înstrăinat la un preț mai mare decât cel expus spre vânzare, or, de regulă în practică prețul de vânzare este mai mic.

În acest sens, sunt pertinente declarațiile martorului ***** care în instanța de fond a relatat că fiind cointeresat de procurarea unui garaj, în luna octombrie 2019 a văzut pe saitul 999.md, un anunț privind înstrăinarea unui garaj. Apelând numărul indicat, a stabilit că proprietarul este Roman Boris, care i-a comunicat că garajul nu este disponibil momentan, întrucât așteaptă răspunsul unei alte persoane.

În cadrul primei discuții i-a comunicat inculpatului că este de acord să achite mai mult decât prețul indicat, și anume suma de 2500 euro, în situația când persoana respectivă se va răzgândi. Ulterior, peste câteva zile, a fost telefonat de un prieten care deține garaj alături de garajul lui Boris Roman și i-a comunicat că ultimul dorește să vândă garajul. Atunci la sunat pe Roman Boris și s-au întâlnit în fața garajului unde au convenit să procure garajul la suma de 2500 euro, întocmind în acest sens și o recipisă.

De asemenea, martorul a precizat că nu avea cunoștință despre faptul că garajul fusese anterior vândut unei alte persoane, aflând acest aspect ulterior, de la organele de poliție.

În aceste condiții, Colegiul penal evidențiază că natura relațiilor apărute între ***** şi *****, pe de o parte, şi inculpatul Roman Boris, pe de altă parte, a avut un caracter „*civil*” în viziunea părților vătămate, care au acționat cu bună-credință în vederea procurării unui spațiu locativ și a garajului, spre deosebire de inculpatul Roman Boris care acționând cu scopul de a da o aparență legală acțiunilor sale, a dus o activitate de convingere a părților vătămate despre intenția de a înstrăina apartamentul și garajul, ca un patrimoniu unic, la prețul de 18 500 euro, astfel creând imaginea un potențial executor de bună-credință, însă faptul dat a constituit doar o camuflare a relei sale intenții, cu scopul de a determina părțile vătămate la încheierea tranzacției respective.

Or, ulterior încheierii contractului de vânzare-cumpărare a apartamentului și înregistrării dreptului de proprietate asupra acestuia în Registrul bunurilor imobile, fiind conștient de faptul că garajul nu este înregistrat în modul stabilit de lege, fapt care a făcut imposibilă indicarea bunului respectiv în contractul de vânzare-cumpărare, sub pretextul acordării unui termen suplimentar pentru eliberarea apartamentului și garajului respectiv, cunoscând cu certitudine că a transmis dreptul de proprietate asupra garajului părților vătămate, a continuat să se comporte ca un proprietar, plasând în mod repetat un anunț de vânzare a aceluiași bun pe platforma „999.md”. Această conduită demonstrează că inculpatul nu a avut intenția reală de a-și executa obligațiile asumate, ci, dimpotrivă, a urmărit valorificarea frauduloasă repetată a aceluiași bun.

Mai mult, înstrăinarea ulterioară a garajului către martorul *****, contra sumei de 2500 euro, confirmă caracterul deliberat al acțiunilor inculpatului. Acesta nu doar că a indus în eroare o a doua persoană, dar a acționat în deplină cunoștință de cauză asupra situației juridice a bunului, fapt ce exclude orice eroare sau neglijență.

Relevante în acest sens sunt și declarațiile martorului *****, din care rezultă că inculpatul a creat aparența disponibilității bunului pentru vânzare, omițând să comunice existența unei tranzacții anterioare. Acceptarea unei sume mai mari decât cea indicată în anunț nu face decât să întărească concluzia că inculpatul a urmărit obținerea unui folos material injust, profitând de interesul manifestat de cumpărător.

Prin urmare, succesiunea acțiunilor inculpatului – încheierea unui contract de vânzare, urmată de repunerea bunului în circuitul civil și înstrăinarea acestuia unei alte persoane, relevă fără echivoc existența intenției directe, întrucât acesta a prevăzut și a urmărit producerea rezultatului prejudiciabil, respectiv inducerea în eroare a părților vătămate ***** și ***** și obținerea unui beneficiu material necuvenit. O asemenea conduită exclude ipoteza unei erori și relevă conștientizarea deplină a caracterului ilicit al faptelor sale.

Totodată, este evident scopul inculpatului de obținere a unui folos material injust, ce rezultă din obținerea unui venit mai mare decât cel indicat inițial în anunț, ceea ce confirmă interesul direct al inculpatului de a maximiza beneficiul obținut prin mijloace frauduloase.

În acest context, Colegiul penal apreciază ca fiind lipsite de substanță obiectivă teza inculpatului precum că inițial a fost plasat un anunț în care a fost indicat prețul garajului de 2800 euro, și anume anunțul respectiv la văzut martorul *****, or, martorul Gherasim a infirmat poziția respectivă, relatând instanței că în anunț era indicat prețul de 2200 euro, însă a i-a comunicat inculpatului că poate să-i ofere 2500 euro, în condițiile în care cumpărătorul inițial se răzgândește.

Alegațiile inculpatului Roman Boris precum că suma indicată în contractul de vânzare-cumpărare din 12.11.2019 reprezintă doar costul apartamentului, fără a fi inclus prețul garajului, care se comercializat ca bun separat la prețul de 2 200 euro, Colegiul penal le apreciază ca fiind pur declarative și contrar disponibilității inculpatului de a înstrăina bunurile respective la prețul de 18 500 euro, expusă în anunțului plasat pe pagina web.999.md.

La fel, sunt irelevante și afirmațiile inculpatului Roman Boris precum că suma avansului de 1 100 euro indicată în recipisa din 01.11.2019 (f.d. 9, vol. I), a fost achitată 700 euro pentru apartament, iar 400 euro pentru garaj, cea din urma sumă fiind de acord să o restituie în momentul când s-au început problemele.

În sensul respectiv, din copia materialului ridicat de la Inspectoratul de Poliție Orhei REI-2 nr.11358 din 02.12.2019 (f.d. 58 - 72, vol. I), Colegiul penal

reține că conflictul între ***** şi Roman Boris referitor la refuzul ultimului de a elibera apartamentul și garajul a avut loc la data de 02.12.2019, pe când garajul a fost înstrăinat în mod repetat lui ***** la data de 29.11.2019, adică cu mult timp înainte de inițierea conflictului între acesteia.

Aceleași circumstanțe, indică și asupra caracterului declarativ și contradictoriu al afirmațiilor inculpatului privind înstrăinarea garajului unei persoane terțe, din motivul neachitării integrale a prețului acestuia.

Subsecvent, Colegiul penal ține a menționa că, faptul intentării ulterior declanșării urmăriri penale a unei acțiunii civile împotriva părților vătămate ***** şi ***** privind rezilierea contractului de vânzare-cumpărare din 12.11.2019, nu pot servi ca temei de achitare a acestuia, în condițiile în care aceste acțiuni au fost întreprinse după consumarea infracțiunii și în opinia Colegiului penal constituie în sine niște acțiuni întreprinse de acesta în scopul de a se eschiva de răspunderea penală.

Mai mult ca atât, Colegiul penal conchide că deși art. 1 din Protocolul nr. 4 la CEDO menționează că nimeni nu poate fi privat de libertatea sa pentru singurul motiv că nu este în măsură să execute o obligație contractuală, totuși aplicabilitatea acestui articol din Protocol decade în cazul manifestării de către inculpat a relei voințe şi a înșelăciunii părții vătămate la momentul încheierii relațiilor contractuale.

Deci, art. 1 este limitat în aplicarea sa, de sintagma „pentru singurul motiv că nu este în măsură să execute o obligație”.

Astfel, din conținutul acestei norme se desprinde că, se interzice aplicarea pedepsei cu închisoarea, pentru neachitarea datoriilor, doar în cazul în care datoriile reies dintr-o obligație contractuală, adică incidența legii penale nu este interzisă dacă există alți factori care condiționează neonorarea obligațiilor contractuale.

Pe de altă parte, dacă debitorul acționează într-un mod fraudulos sau premeditat, articolul 1 nu interzice punerea sa sub detenție din aceste motive, chiar dacă ulterior se stabilește că debitorul se afla în imposibilitatea de a-și onora datoria.

Prin urmare, Colegiul penal reține că în cazul în care o persoană este deținută la cererea creditorului pentru neonorarea obligațiilor sale contractuale, din *rea-voinţă*, într-un mod fraudulos sau premeditat, *art. 1 din Protocolul nr. 4* nu va fi incident, astfel, contrapunând faptele stabilite în urma analizei probelor administrate, Colegiul penal conchide că vinovăția inculpatului Roman Boris în săvârșirea infracțiunii incriminate a fost dovedită *dincolo de orice dubiu rezonabil*.

Distinct, Colegiul penal atestă că în rezultatul acțiunilor directe și nemijlocite ale inculpatului Roman Boris, părților vătămate ***** şi ***** le-a

fost cauzat prejudiciu material în mărime totală de 2100 euro (sumă de bani care potrivit cursului oficial stabilit de Banca Națională a Moldovei constituiau 41769 lei moldovenești), prejudiciu care în redacția art. 126 Cod penal (în vigoare la data săvârșirii infracțiunii și înaintării învinuirii) se raporta proporțiilor considerabile, însă ulterior modificărilor operate la art. 126 Cod penal prin Legea nr.136 din 06.06.2024, în vigoare din 07.09.2024, suma reținută în calitate de prejudiciu material nu se reliefează la proporții considerabile.

Astfel, potrivit art.126 alin. (2) Cod penal, se consideră proporții considerabile sau esențiale valoarea bunurilor sustrase, dobândite, primite, fabricate, distruse, poluate, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care depășește 10 salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Implicit, Colegiul penal iterează că infracțiunea incriminată lui Roman Boris a fost consumată la data de 29.11.2019 în momentul înstrăinării repetate a garajului martorului *****, iar potrivit dispozițiile Hotărârii Guvernului nr. 21 din 18.01.2019, prin care a fost aprobat salariul mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2019, în cuantum de 6975 lei.

Astfel, pentru existența urmărilor prejudiciabile „*daune în proporții considerabile*” valoarea bunurilor sustrase urmează să depășească suma de 69 750 lei. Însă, părților vătămate prin infracțiune le-a fost cauzat un prejudiciu material în mărime totală de 2100 euro (sumă de bani care potrivit cursului oficial stabilit de Banca Națională a Moldovei constituiau 41769 lei moldovenești), prejudiciu care în limitele modificărilor Legii nr.136 din 06.06.2024, în vigoare din 07.09.2024, nu se atribuie la categoria daunelor în proporții considerabile, urmând a fi exclusă.

În această ordine de idei, sistematizând cele conturate supra, Colegiul penal, analizând și apreciind probele în strictă conformitate cu prevederile art. 101 Cod procedură penală, conform cărora fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinenței, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, în conformitate cu art. 385 alin. (1) pct. 1)-4) Cod de procedură penală, **constată că:**

Roman Boris în perioada de timp 01 noiembrie 2019-13 noiembrie 2019, aflându-se în *****, și acționând de unul singur cu intenție unică în scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin inducerea în eroare şi prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase în privința actului juridic, având de la bun început intenția de a nu-şi realiza integral promisiunea mincinoasă şi să execute angajamentul asumat, a plasat pe pagina web „999.md” un anunț privind vânzarea la un preț comun de 18 500 euro, a două imobile – apartamentul nr. 11, situat în *****, str. ***** nr.150 cu numărul cadastral ***** şi un garaj fără acte de

proveniență, situat în apropierea casei nr.150 din str. ***** *****, cei aparține cu drept de folosință, anunț care a servit şi motivul determinant la formarea raporturile şi climatului de încredere cu victima. În continuare, folosindu-se de fondul atitudinii de afecțiune, care a fost artificial creată şi susținută prin eforturile sale, exploatând raporturile de încredere care au fost stabilite între el şi victimele, soții ***** şi *****, care la acea etapă acționau în calitate de cumpărători a ambelor bunuri imobile, manifestând un comportament viclean şi certitudine în acțiunile sale, pentru a spori interesul şi a crea circumstanțe aparent reale a tranzacției de vânzare-cumpărare a garajului, a modificat prețul comun de vânzare-cumpărare a acestor imobile din 18 500 euro în 18 100 euro (sumă de bani care potrivit cursului oficial stabilit de Banca Națională a Moldovei constituiau 360000 lei moldovenești). Prin urmare, asigurând victimele cu întocmirea eventual a unei recipise privind realizarea garajului care urma să constituie actul juridic de oficializare a tranzacției de vânzare-cumpărare a imobilului (garajul) fără acte de proveniență, în același timp, folosindu-se de relația specială formată cu victimele şi de un climat de încredere, sub pretextul realizării garajului împreună cu apartamentul, a solicitat şi a primit ilicit de la ***** şi ***** suma de 2100 euro din suma de 2500 euro, care constituia prețul separat de vânzare-cumpărare a imobilului, (sumă de bani care potrivit cursului oficial stabilit de Banca Națională a Moldovei constituiau 41769 lei moldovenești), bani pe care i-a trecut ilegal în folosul său, adică i-a însușit. La 29 noiembrie 2019, Roman Boris a realizat repetat acest garaj la un preț de 2 500 euro lui *****, care acționa ca cumpărător de bună-credință, pe cale de consecință cauzând părților vătămate ***** şi ***** o daună în sumă totală de 2100 euro (sumă de bani care potrivit cursului oficial stabilit de Banca Națională a Moldovei constituiau 41769 lei moldovenești).

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmate de probele administrate, instanța de apel a reținut că, în drept, fapta ***inculpatului Roman Boris*** întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal - *escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii actului juridic, încheierea căruia a fost determinată de comportamentul dolosiv sau vi*clean.

Nerecunoașterea vinei de către inculpat, instanța de apel o apreciază ca o metodă de apărare și un drept de a nu se auto incrimina garantat de art. 66 Cod de procedură penală și art. 6 CEDO, or, persoana care pe parcursul procesului penal are calitatea procesuală de inculpat nu poate fi urmărit pentru depunerea declarațiilor false sau refuzul de a face declarații și nu poate fi calificate ca circumstanță agravantă la stabilirea pedepsei penale, spre deosebire de declarațiile

părții vătămate și a martorilor, care răspund penal în baza art. 312-313 Cod penal pentru darea declarațiilor mincinoase sau refuzul de a da declarații.

Din alt punct de vedere, dacă bănuitul, învinuitul sau inculpatul ascunde realitatea, prin ne coroborarea declarațiilor sale mincinoase cu alte probe administrate şi contrare acestora, organul judiciar poate sesiza reaua sa credință, apreciind că declarația lui nu face decât să confirme dovezile care-i indică vinovăția sau cel puțin reprezintă o metodă de apărare în cazul răspunderii penale pentru săvârșirea unei infracțiuni.

Astfel, existând în privința declarațiilor inculpatului o inevitabilă suspiciune, art. 103 alin. (2) Cod de procedură penală impune acestora o valoare probantă condiționată şi de existența altor probe în cauză, care să confirme veridicitatea lor, însă în prezentul proces penal, alte probe relevante în acest sens nu se atestă.

În continuarea acestui deziderat, planează aserțiunea că, în declarațiile persoanei acuzate de săvârșirea unei infracțiuni mereu există un subiectivism firesc, fiind tentată să nu spună tot ce cunoaște sau să denatureze adevărul în interesul personal, astfel fiind necesare în mod obligatoriu probe suplimentare în susținerea declarațiilor acestuia, probe care în prezenta speță lipsesc.

La capitolul individualizării pedepsei Colegiul reține că, în conformitate cu prevederile art. 389 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă fără stabilirea pedepsei, cu liberarea de răspundere penală în cazurile prevăzute în art.57 şi 58 din Codul penal, cu liberarea de pedeapsă în cazul prevăzut în art.93 din Codul penal sau al expirării termenului de prescripție.

Potrivit art. 53 lit. g) Cod penal, persoana care a săvârșit o faptă ce conține semnele componenței de infracțiune poate fi liberată de răspundere penală de către procuror în cadrul urmăririi penale şi de către instanța de judecată la judecarea cauzei în cazurile prescripției de tragere la răspundere penală.

Potrivit art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal (în redacția legii la data comiterii infracțiunii), persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat 5 ani de la săvârșirea unei infracțiuni mai puțin grave.

Alin. (2) al aceleași norme indică că, prescripția curge din ziua săvârșirii infracțiunii şi pînă la data rămânerii definitive a hotărârii instanței de judecată.

Implicit, Completul penal notează că, deși prin Legea nr. 136 din 06.06.2024, pentru modificarea unor acte normative, au fost operate mai multe modificării la art. 60 Cod penal, totuși, instanța de apel subliniază că potrivit art. 10 Cod penal, legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvîrșit faptele respective pînă la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au

antecedente penale. **(2)** Legea penală care înăsprește pedeapsa sau înrăutățește situația persoanei vinovate de săvîrșirea unei infracțiuni nu are efect retroactiv.

Respectiv, în privința inculpatului Roman Boris urmează a fi aplicat termenul de prescripție stabilit de Codul penal la momentul săvârșirii infracțiunii.

La fel, urmează a se reține că în temeiul rigorilor art. 16 alin. (3) Cod penal, infracțiuni mai puțin grave se consideră faptele pentru care legea penală prevede în calitate de pedeapsă maximă pedeapsa închisorii pe un termen de până la 5 ani inclusiv.

Din interpretarea sistemică a normei art. 190 alin. (1) Cod penal (în redacția legii în vigoare la data comiterii infracțiunii) reiese că, aceasta este pasibilă sancțiunii în formă de amendă în mărime de la 550 la 850 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 3 ani.

În același context, Colegiul penal scoate în evidență că prescripția tragerii la răspundere penală reprezintă un tip de liberare de răspundere sau pedeapsă penală pentru o infracțiune datorită trecerii, în anumite condiții, a unui anumit interval de timp de la data săvârșirii ei.

Justificarea prescripției este strâns legată de rațiunea represiunii penale și, de aceea, după trecerea unui timp îndelungat de la săvârșirea infracțiunii, aplicarea pedepsei devine ineficientă în raport cu scopul pedepsei penale. Prevenția generală nu se mai realizează fiindcă rezonanța socială a faptei scade considerabil, iar infractorul, asupra căruia planează tot timpul amenințarea pedepsei, se poate îndrepta.

Concomitent cu expirarea termenului prescripției tragerii la răspundere penală se stinge și dreptul statului de a stabili răspunderea penală și de a aplica pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea comisă, stingându-se totodată și obligația infractorului de a mai suporta consecințele săvârșirii infracțiunii.

La fel, Colegiul penal conchide că în conformitate cu art. 89 alin. (1) Cod penal, prin liberare de pedeapsa penală se înțelege eliberarea persoanei care a săvârșit o infracțiune de la executarea reală, parțială sau totală, a pedepsei penale pronunțate prin hotărârea instanței de judecată, iar prin liberarea de răspundere penală, în conformitate cu prevederile art. 53 coroborat cu art. 60 din Codul penal, se susține teza stingerii dreptului statului de a mai pedepsi şi a obliga infractorul să suporte consecințele faptei sale.

Astfel, raportând normele de drept la circumstanțele de fapt a cauzei, Colegiul penal consideră necesar ca Roman Boris să fie liberat de pedeapsa penală pentru comiterea infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (1) Cod penal în legătură cu expirarea termenului de prescripție privind tragerea la răspundere penală.

Or, infracțiunea comisă de inculpat face parte din categoria infracțiunilor mai puțin grave, iar din momentul consumării infracțiunii – 29.11.2019, până la adoptarea prezentei decizii, a expirat mai mult de 5 ani, inclusiv ținându-se cont și de perioada suspendării termenului de prescripție dispusă prin prevederile pct. 1 din Anexa nr. 1 al Dispoziției Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr. 1 din 18.03.2020, prin care s-a dispus: pe durata stării de urgență termenele de prescripție şi termenele de decădere de orice fel nu încep să curgă, iar, dacă au început să curgă, se suspendă pe toată durata stării de urgență instituite potrivit Hotărârii Parlamentului nr. 55 din 17 martie 2020 pe perioada ***17 martie – 15 mai 2020***, și de prevederile pct. 5.3.5 al dispoziției Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr.5 din 02 martie 2022, instituită prin Hotărârea Parlamentului RM privind declararea stării de urgență nr. 41 din 24.02.2022 pentru perioada ***03.03.2022 pînă la 04.04.2022***.

În asemenea circumstanțe, Colegiul penal statuează că în privința inculpatului Roman Boris sunt aplicabile prevederile art. 389 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală în coroborare cu prevederile art.60 alin. (1) lit. b) Cod penal.

Distinct, Colegiul penal relevă că potrivit art. 385 alin. (1) pct. 10) în coroborare cu art. 387 alin. (1) Cod de procedură penală, o dată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sânt dovedite temeiurile şi mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă în tot sau în parte, ori o respinge.

Conform art. 225 Cod de procedură penală, judecarea acțiunii civile în procesul penal, indiferent de valoarea acțiunii, se efectuează de către instanța de competența căreia este cauza penală. **(2)** La adoptarea sentinței de acuzare sau de aplicare a măsurilor de constrîngere cu caracter medical, instanța soluționează şi acțiunea civilă prin admiterea ei, totală sau parțială, ori prin respingere. **(3)** Odată cu soluționarea cauzei penale, judecătorul este obligat să soluționeze acțiunea civilă.

Astfel, instanța de apel remarcă că, acțiunea civilă reprezintă mijlocul prin care o persoană care a suferit un prejudiciu prin infracțiune cere repararea acestuia în cadrul procesului penal.

Potrivit art. 23 alin. (2) Cod de procedură penală, victima unei fapte care constituie componență de infracțiune este în drept să ceară, în condițiile prezentului cod, pornirea unei cauze penale, să participe la procesul penal în calitate de parte vătămată şi să-i fie reparate prejudiciile morale, fizice şi materiale.

În accepțiunea art. 61 alin.(1) Cod de procedură penală, parte civilă este recunoscută persoana fizică sau juridică în privința căreia există suficiente temeiuri de a considera că în urma infracțiunii i-a fost cauzat un prejudiciu material sau moral, care a depus la organul de urmărire penală sau la instanța de

judecată o cerere de chemare în judecată a bănuitului, învinuitului, inculpatului sau a persoanelor care poartă răspundere patrimonială pentru faptele acestuia.

Conform art. 219 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, acțiunea civilă în procesul penal poate fi intentată la cererea persoanelor fizice sau juridice cărora le-au fost cauzate prejudicii materiale, morale sau, după caz, le-a fost adusă daună reputației profesionale nemijlocit prin fapta (acțiunea sau inacțiunea) interzisă de legea penală sau în legătură cu săvârșirea acesteia. **(2)** Persoanele fizice şi juridice cărora le-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acțiunile interzise de legea penală pot intenta o acțiune civilă privitor la despăgubire prin: 1) restituirea în natură a obiectelor sau a contravalorii bunurilor pierdute ori nimicite în urma săvârșirii faptei interzise de legea penală; 2) compensarea cheltuielilor pentru procurarea bunurilor pierdute ori nimicite sau restabilirea calității, aspectului comercial, precum şi repararea bunurilor deteriorate; 3) compensarea venitului ratat în urma acțiunilor interzise de legea penală; 4) repararea prejudiciului moral sau, după caz, a daunei aduse reputației profesionale.

Concomitent se relevă că, potrivit art. 220 alin. (1), (2), (3), (4) Cod de procedură penală, acțiunea civilă în procesul penal se soluționează în conformitate cu prevederile prezentului cod. **(2)** Normele procedurii civile se aplică dacă nu contravin principiilor procesului penal şi dacă normele procesului penal nu prevăd asemenea reglementări. **(3)** Hotărârea privind acțiunea civilă se adoptă în conformitate cu normele dreptului civil şi ale altor domenii de drept. **(4)** Termenul de prescripție prevăzut de legislația civilă nu se aplică acțiunilor civile soluționate în procesul penal.

În același context, potrivit art. 221 alin. (2) Cod de procedură penală, acțiunea civilă se înaintează faţă de bănuit, învinuit, inculpat, faţă de o persoană necunoscută care urmează să fie trasă la răspundere sau faţă de persoana care poate fi responsabilă de acțiunile învinuitului, inculpatului.

La caz, Colegiul penal constată că în instanța de fond părțile vătămate ***** şi ***** au înaintat acțiune civilă împotriva inculpatului Roman Boris privind recuperarea prejudiciului material cauzat prin infracțiune în mărime de 20.884,50 lei, pentru fiecare și a prejudiciului moral în mărime de 15000 lei, pentru fiecare (f.d.162 - 163, vol. I).

Respectiv, potrivit art.9 alin.(1), (2) lit. f) Cod civil, drepturile și obligațiile civile apar în temeiul legii, precum și în baza actelor persoanelor fizice și juridice care, deși nu sânt prevăzute de lege, dau naștere la drepturi și obligații civile, pornind de la principiile legislației civile. **(2)** Drepturile și obligațiile civile apar: în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane.

Conform art.16 alin.(1) lit. g) Cod civil, apărarea dreptului civil se face, în condițiile legii, prin repararea prejudiciului patrimonial și, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial.

Astfel, repararea prejudiciilor reprezintă acea metodă de apărare a drepturilor civile încălcate, care dă posibilitate persoanei drepturile căreia au fost lezate să ceară repararea integrală a acestora (art.19 Cod civil).

În accepțiunea art.19 alin.(1) Cod civil, în condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial și nepatrimonial cauzat astfel.

În conformitate cu prevederile art. 1998 alin. (1) Cod civil, cel ce acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

În contextul dat, Colegiul menționează că în speță sunt prezente toate condițiile răspunderii civile delictuale ce rezultă din conținutul art. 1998 Cod civil, şi anume, existența prejudiciului material în mărime de 2 100 euro, echivalentul a 41 769 lei, calculată conform cursului oficial stabilit de Banca Națională a Moldovei la data comiterii infracțiunii, constatându-se există şi legătura de cauzalitate între fapta ilicită şi prejudiciu, vinovăția lui Roman Boris în comiterea faptei ilicite care a fost stabilită în ședința de judecată, iar răspunderea civilă delictuală are ca scop repararea integrală a prejudiciului material cauzat.

Implicit, Colegiul penal constată că suma respectivă a fost reținută de către acuzatorul de stat și la întocmirea rechizitoriului și reprezintă element al formei calificate a infracțiunii comise, iar instanța de apel a constatat în mod incontestabil vinovăția lui Roman Boris în comiterea infracțiunii prevăzută la art. 190 alin. (1) Cod penal, inclusiv, în cauzarea prejudiciului material în cuantumul pretins de părțile vătămate, astfel, acestea fiind degrevate de obligația de a mai prezenta probe suplimentare în vederea valorificării întinderii acestuia.

Prin urmare, Colegiul penal concluzionează că prin prisma răspunderii delictuale inculpatul Roman Boris este obligată să repare integral părților vătămate ***** şi ***** prejudiciul material cauzat prin infracțiune, anume în cuantumul solicitat a câte 20 884, 50 lei, pentru fiecare parte vătămată, ce reprezintă valoarea prejudiciului total cauzat prin infracțiune raportat în mod egal la ambele părții vătămate.

*În ceea ce privește pretenția privind repararea prejudiciului mor*al, instanța de apel reține că în conformitate cu art. 219 alin. (2), (4) Cod de procedură penală, persoanele fizice şi juridice cărora le-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acțiunile interzise de legea penală pot înainta o acțiune civilă privitor la despăgubire prin repararea prejudiciului moral sau, după caz, a daunei aduse reputației profesionale. **(4)** La evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanța de judecată ia în considerare suferințele fizice ale victimei, prejudiciul agrement sau estetic, pierderea speranței în viață, pierderea

onoarei prin defăimare, suferințele psihice provocate de decesul rudelor apropiate etc.

Potrivit art. 2036 alin. (1) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri.

Astfel, din interpretarea coroborată a prevederilor art. 1998 și art. 2036 Cod civil se deduce că reparația prejudiciului moral este posibilă numai în cazurile expres prevăzute de legislație (*în cazul încălcării drepturilor personale nepatrimoniale, cum ar fi în ipoteza atingerii aduse vieții, sănătății, libertății, inviolabilității sexuale şi libertăților sexuale sau altor valori sociale care privesc persoana*).

În această ordine de idei Colegiul reține că, infracțiunile care aduc atingere unor valori sociale ce țin de patrimoniu (*în speță, escrocheria*), nu atrag apariția la partea vătămată a dreptului subiectiv de reparație a prejudiciului moral, prin corelație, la făptuitori nu apare obligația de a repara prejudiciul moral.

Astfel, luând în considerație prevederile legale menționate mai sus, Colegiul penal consideră necesar de a respinge solicitarea părților vătămate ***** şi ***** privind repararea prejudiciului moral, ca fiind neîntemeiată

Generalizând aspectele invocate, Colegiul penal ajunge la concluzia de a admite apelul procurorului în Procuratura raionului Orhei, Vadim Machidon declarat împotriva sentinței Judecătoriei Orhei, sediul Central din 05 martie 2021, cu casarea sentinței menționate, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, în sensul descris supra.

În conformitate cu prevederile art.415 alin.(1) pct.2), art.art.416-418 Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Apelul procurorului în Procuratura raionului Orhei, Vadim Machidon, declarat împotriva sentinței Judecătoriei Orhei, sediul Central din 05 martie 2021, adoptată în cauza penală de învinuire a lui Roman Boris în comiterea infracțiunii prevăzută la art. 190 alin. (1) Cod penal, se admite, cu casarea sentinței în cauză, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Roman Boris se recunoaște vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (1) Cod penal, și în conformitate cu art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal (în vigoare la data comiterii infracțiunii) și art. 389 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală, se liberează de pedeapsa penală în legătură cu intervenirea termenului de prescripție.

Acțiunea civilă depusă de părțile vătămate ***** şi ***** împotriva inculpatului Roman Boris privind repararea prejudiciului material și moral cauzat prin infracțiune, se admite parțial.

Se încasează din contul inculpatului Roman Boris în beneficiul părții vătămate ***** prejudiciul material în mărime de 20.884,50 lei (douăzeci de mii opt sute optzeci și patru lei 50 bani) lei.

Se încasează din contul inculpatului Roman Boris în beneficiul părții vătămate ***** prejudiciul material în mărime de 20. 884,50 lei (douăzeci de mii opt sute optzeci și patru lei, 50 bani).

În rest, pretenției părților vătămate ***** şi ***** privind repararea prejudiciului moral, se respinge ca fiind neîntemeiată.

Decizia este susceptibilă de a fi pusă în executare din momentul adoptării, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 (două) luni de la data comunicării deciziei integrale.

Dispozitivul deciziei integrale pronunțat public şi decizia integrală înmânată/ expediată părților la 05.05.2026.

Președintele ședinței: **Judecător:** **Judecător:**